

Trochu si odpočiňte

Rožnov, Střítež: 12.11.2017

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mk 6, 6b – 13

Text: Mk 6, 30 – 32 *Apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili a učili. Řekl jim: "Pojďte sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte!" Stále totiž přicházelo a odcházelo mnoho lidí, a neměli ani čas se najíst. Odjeli tedy lodí na pusté místo, aby byli sami.*

I tato drobná banální epizoda ze života Ježíše a jeho učedníků v sobě nese radostnou zvěst. Pokusme se ji zaslechnout a nechejme ji na sebe působit.

Text začíná slovy: shromáždili se. Jako my dnes. Ti učedníci, kteří se tenkrát shromáždili okolo Ježíše, to jsme my. Spojili jsme s ním své životy, chodíme s ním, shromažďujeme se k němu v neděli, někteří i během týdne. S ním žijeme a pro něj také leccos děláme. A je to skvělá věc, že se můžeme okolo něj takto shromažďovat. To je přece smyslem bohoslužeb – setkat se s Ježíšem. Tedy, že se netočíme jen kolem sebe, ale že on je v našem středu, že on sám je středem všeho.

Shromáždili se tedy k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili a učili. I to je důležité. Že s ním můžeme probírat všechno, co děláme. Co prožíváme. O několik odstavců nazpátek čteme příběh, jak Ježíš své učedníky vyslal do okolních měst a vesnic. Měli tam jít a kázat. Vždy ve dvojicích. Přinášet lidem evangelium. A teď se vracejí, jsou toho plní a chtějí mu všechno vypovědět, co dělali a jak se jim na cestách dařilo. Ano, i to jsme my: Lidé na cestách s Ježíšem a pro Ježíše. On nás vysílá a my se po čase vracíme. Plní toho, co jsme dělali a potřebujeme to někomu sdělit.

A Ježíš je vyslechne, ale neříká jim, tak šup šup, konec řeči a znovu do práce! Ne. Řekne: „Pojďte sami stranou.“ A tu jim poví něco, co nás může překvapit. Není v těch slovech ani pochvala, jak jsou skvělí a co dokázali, ani kritika, co nezvládli, kde chybovali. On jim tenkrát řekl: Pojďte sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte! Úžasná věta. A to nejenom proto, že vybízí k odpočinku. Kristus se tady projevuje jako velký znalec lidské duše.

Pojďte sami stranou. Přesně toto je důležité pro každého člověka, který něco dělá. Umět poodstoupit. Učinit krok stranou. Poodstoupit z víru dění, ze kterého přicházíte. A každý se v takovém víru nacházíme. Točíme se. Ve světě, na cestách, v práci, v rodině, ve sboru. Anebo třeba tím, jak spoluprožíváme životy druhých. Těch, které máme rádi. Svých dětí a vnoučat a jejich rodin. Pojďte stranou, říká Kristus. Ze shonu, zmatků. Když člověk poodstoupí stranou, tak najednou získává možnost vidět sebe i svůj život z trochu jiného úhlu. A je jedno, zda je to člověk pracující nebo důchodce. Poodstoupit znamená změnit úhel pohledu. Nebýt příliš blízko. Nemluvte pořád jen o tom, co důležitého pro druhé a pro Boha děláte nebo jste udělali a jak vás druzí přijali či nepřijali. Vy si teď na chvíli hleďte sami sebe! Získejte odstup od všeho, co je okolo vás. Od všeho, co se na vás valí, co vás zaměstnává i pronásleduje. Všechny ty vaše starosti. Jak moc právě tohle potřebujeme. Ti učedníci nemají být ponořeni v tom, co prožili. Mají toho plnou hlavu, plná ústa. A znovu a znovu o tom chtějí mluvit. Ale Ježíš jim řekne: Vy sami poodstupte od toho stranou!

Poodstupte na pusté místo. Kam? Na pusté místo. Do ticha a do samoty. Tady budete osvobozeni od všech zmatků a roztěkanosti. A také od stále nových valících se příležitostí něco dělat a o něčem mluvit. To, co nám nově sdělují dnešní psychologové, Ježíš znal už dávno. Kdo chce něco smysluplného dělat, ať v práci nebo v rodině, pro své blízké, nutně potřebuje nejen odstup, ale také chvíle samoty. Pusté místo, stranou od lidí, od hluku, od aktivity. A myslím, že tenkrát ve světě ještě nebyl ani takový hektický blázinec jako dneska. Někdy stačí chvilka relaxace, jindy na to potřebujeme celý den a čas od času i delší dobu. Jak říkával jeden uznávaný herec: I pauza hraje. I pomlka je důležitou součástí skladby.

Říká se, že pro život víry je důležité společenství a je to pravda. Ale stejně tak je důležité i ono pusté místo. I pusté místo potřebujeme pro kultivování naší víry, našeho vztahu k Pánu Bohu. Kde jsme jen sami se sebou. Sami sobě vydáni na pospas. A věru, není to vždycky příjemná společnost, být sám se sebou. Někdo ani nedovede sám se sebou vydržet. Ale bez toho se nedá žít. Kdo chce umět vycházet s druhými lidmi, musí v první řadě umět vycházet sám se sebou. Ať při procházce venku nebo v křesle zavřený v sousedním pokoji. Potřebujeme svá pustá místa. Nejenom abychom nějak přežili, ale abychom žili dobře. Na pustém místě nejsme rozptylováni. Všechno se najednou koncentruje na danou chvíli. Jen já, ticho, zúžený svět, Bůh. A člověk může přemýšlet, kde je a kým je. Jaké je jeho místo ve světě.

Ale ta úžasná Ježíšova věta stále ještě pokračuje: „Trochu si odpočiňte.“ Pojďte sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte! I to jsou Ježíšova slova. Kristus říká svým učedníkům, tedy i nám, že máme odpočívat! A jestliže to říká sám Ježíš, proč to tedy tak málo děláme? Proč se pořád za něčím honí-

me? Trochu si odpočiňte. Myslete sami na sebe. Ne, to vůbec není nebiblické ani sobecké. Když člověk neumí odpočívat, za chvíli se to někde nějak projeví. Dobře pracuje ten, kdo dobře odpočívá! Je to už na samém začátku bible. Vrcholem stvoření není šestý den a tedy člověk, ale den sedmý, den odpočinku.

„Trochu si odpočiňte“, říká tedy Ježíš. V řečtině je tam doslova napsáno: dejte si pauzu. Spočiňte. Není přesně tohle i smyslem neděle? Že se zastavíme a uvědomíme si, že nežijeme jen prací svých rukou? Že to nejsme my sami, kdo zachovává náš život? Že při veškeré naší aktivitě jsme drženi a živeni Bohem?

Ale to není všechno. Jde ještě o něco jiného. Ta myšlenka je hlubší. Když Kristus svým učedníkům řekne „Trochu si odpočiňte“, tak to znamená: Život opravdu není jenom práce, byť by byla jakkoliv bohu libá, prospěšná, krásná a člověku přinášela potěšení. Jde o sám smysl života. Kolik manželství ztroskotalo právě na tom, že lidé viděli smysl jen ve své práci, nedokázali si od ní udržet odstup a neuměli se zastavit. Samozřejmě, někdo namítne, že doba je těžká a že žijeme pod obrovským tlakem. Ano! Ale den měří dvacet čtyři hodin každému stejně bez rozdílu. Je-li pro nás existenčně nezbytné pracovat, abychom mohli něco mít, je přinejmenším stejně tak nezbytné odpočívat a prostě jen být. Vždyť první křesťané byli z velké části otroci, a přesto i oni slavili den Páně.

A ještě jednu věc je třeba zmínit. Někdy jako by si člověk svou překotnou aktivitou (tím, co dělá) dokazoval, jak je důležitý a nepostradatelný. Dělá nám dobře, když jsme okolím vnímání pilní a obdivování pro své vysoké pracovní nasazení. Ty skryté motivy už tak impozantní být nemusí: v pozadí může jít o problém se sebezpříjetím, hledání vlastní hodnoty, nízké sebevědomí a potřeba excelovat, abych si vůbec dokázal sebe vážit. Ale Bůh si nás necení pro naše výkony. Bůh nás miluje a tečka.

Když čteme dál, vidíme, že stále přicházelo a odcházelo mnoho lidí, a apoštolové neměli ani čas se najíst. Všimáte si toho kontrastu? Stále se něco děje, stále nové podněty, stále noví lidé. Přicházejí a odcházejí. A učedníci sami nemají ani čas se najíst. Je to obraz velikého ruchu a shonu. Práce, rodina, děti, k tomu ještě církev... Záběr na mnoha stranách. A učedníci se všem věnují, myslí na druhé a nemají čas se najíst. Sami hladověli! I tohle dobře známe. Že ti, kteří se hodně starají o druhé, na sebe zapomínají. Ale to platí nejen v tom materiálním slova smyslu, ale i v rovině duchovní. Že ten, kdo dává, kdo sytí, nakonec sám hladoví. Prožíváme příběhy druhých (svých dětí a vnoučat), příběhy druhých v práci, v domě, ve sboru, ve svém okolí a sami postupně „hubneme“. Neumíme nasytit sebe sama. To není žádná křesťanská ctnost. Je smutnou realitou, že duchovní stav mnoha farářských rodin je žalostný.

„Odjeli tedy lodí na pusté místo, aby byli sami.“ Učedníci tedy Ježíšova slova vzali vážně. Nezhledovali je, nemávlí nad nimi rukou. Ale řekli si, že to, co jim on radí, oni udělají. Sedli na loď a odjeli. Touto větou tato „drobná epizoda“ končí. Vzali Ježíšova slova vážně a uvedli ve skutek. Aby člověk poodstoupil trochu stranou, musí chtít, rozhodnout se a pak jednat. Oni na to své pusté místo, kde byli jen sami se sebou a s Kristem, museli odjet lodí. My třeba odjedeme autem, na kole, nebo jen odejdeme pěšky. Nebo se přesuneme alespoň do sousední místnosti. A paradoxně, na tom pustém místě se ti, kteří se ani najíst nestihli, zase nasytí. Aby nebyli fyzicky, duševně ani duchovně neduživí.

Jsme tedy zváni k tomu, abychom vyhledávali i ta pustá místa. V tomto uspěchaném a přelidněném světě to vůbec není snadné. Ale je to potřeba. A stojí to za to. Na pustém místě se můžeme usebrat. Dát dohromady. Na pustém místě, právě proto, že tam není nic, je najednou času dost. Na pustém místě jsme totiž jen my sami – a Bůh.

Modlitba: *Hospodine, Tvůj Syn Ježíš Kristus je nám pravým učitelem duchovního života. Prosíme, uť nás nejen naplno pracovat a namáhat se pro tebe a pro tvé království, ale také nás uť modlit se a v tichu a samotě spočívat před tebou. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Hospodine, náš nebeský Otče, ty jsi poslal na zem svého Syna Ježíše Krista, aby o tobě vydával svědectví a v lidech probouzel víru. Prosíme za náš duchovní život, aby byl nesen nejen prací a všemi možnými aktivitami, ale také modlitbou. Chvillemi strávenými v tichu a v ústraní před tvou tvář. Uť nás poodstupovat od všeho, co děláme, a vyhledávat pustá místa, tak jak to Kristus doporučoval svým učedníkům. Prosíme za celou tvou církev, ve všech jejích konfesích. Dej, aby žila z moci Ducha svatého. Dej, ať je místem činnorodého konání i místem tiché meditace. Prosíme za evangelickou církev, za jednotlivé sbory a jejich představitele. Prosíme za vedení celé církve, prosíme také za zaměstnance Diakonie. Dej, ať veškerá aktivita vyrůstá z hlubokého vztahu k tobě. Prosíme, abychom jako křesťané byli světlem světa a solí země. Prosíme za tento svět. Za všechna místa, kde lidé strádají hladem, nemocí, válkami, vzájemnou nedůvěrou, kde se pro víru v tebe lidé pronásledují. Prosíme za místa extrémní chudoby. Přimlouváme se také za mocné lidi tohoto světa, aby byli moudří ve svém rozhodování, aby mysleli na prospěch druhých, aby usilovali o dobro a prospěch těch, kteří jsou jim svěřeni. Prosíme za slabé v naší blízkosti. Myslíme na staré a nemocné lidi z našeho sboru, kteří zde s námi dnes nejsou. Prosíme, buď jim oporou a posilou. Prosíme za jejich rodiny i za ty, kteří jim slouží. Hospodine, odevzdáváme ti sami sebe, své rodiny a všechny své blízké. Prosíme za tento sbor i za naše město / naši obec. Přimlouváme se za naši zemi, svět i celé tvé stvoření. Amen.*